

АЛЕКСАНДЪР ГРИН
ЦИКЛОН В РАВНИНАТА НА
ДЪЖДОВЕТЕ

Превод от руски: Лилия Илиева, 1984

chitanka.info

I

— На запад, на запад, Енох! Гледайте на запад! — изкрещя Квол и светкавично отмина. Бялото ленено сако се издуваше на гърба му като балон от вятъра, който монотонно, тъжно свиреше в полето. Кабриолетът на Квол подскачаше бясно и за малко не се преобърна, затънал в дълбокия коловоз.

Почти в същия миг Квол, кабриолетът и конят се скриха във вдигнатите от копитата облаци лют, червеникав прах. Енох избърса с ръкав потта си и вдигна глава; същото, но по-бързо, направиха двамата му синове, които работеха с него.

— Жип — каза фермерът, — кой препускаше презглава по пътя и викаше да гледаме на запад?

— Квол, татко — отвърна Жип и хвърли лопатата. — И той е прав, друг път пари да даваш, няма да видиш това, което става сега. О-ох! — извика той. — Няма шега!

Три чифта широко отворени очи се насочиха към залеза и три въздишки се сляха в една.

Слънцето потъмня. Спряло ниско над хоризонта, то гледаше мътно и мрачно жълтата царица на Енох; невидима тежест падаше от червения му диск върху разлятото море от стебла и ниските като откъснали се от небето облаци добиха бакърен отблясък. Западната част на небето почервения и се замъгли, сякаш на сто мили бяха стоварили милиони коли с разтрошени тухли. Настана мрак: ялната, лъчезарна светлина на слънцето се превърна в прозрачна, червеникава мътилка и ярката зеленина по крайпътните канавки мигновено избледня, посивя, като че ли я заляха със син камък. Вятърът утихна, задушната земя мълчеше. Качулат папуняк излетя с отчаян писък, заудря с криле и се спусна напреки полето.

— Риол! — каза по-малкият брат Жип. — Виждам те като през червено стъкло.

Бледен като смъртник, Енох с проклетие вдигна ръце и размаха стиснати юмруци. Всичко пропадна! Трудът на цялото лято,

постоянните тревоги, мечтите да прикупи земя — всичко ще се превърне в купчина смачкана слама и парчета плет. Гледай ти какво му дойде до главата!

Залезът притегляше неудържимо гневните му, изплашени очи. Омразният черен пожар на небето напомняше нечия огромна, вдигната за удар длан.

Риол тежко въздишаше и нервно се почесваше по тила. Жип ядно изду ноздри, втренчил поглед в баща си, и изведнъж се разсмя. Фермерът стана морав.

— Идиот! — изрева той. — Я се усмихни пак!

Жип стисна зъби. Трепет, подобен на гъдел и смях, обзе цялото му същество. Мъката, която го терзаеше нощем с безсъница и горчиви сълзи, сякаш се отприщи в спотаената пред вихрушката природа. Той не се страхуваше, напротив, успокои се и зачака подсъзнателно незабавната и жестока развръзка.

— Марш в къщи! — измърмори старецът. — С бога шега не бива. Това е за греховете ни, чуваш ли, Риол?

Лицето му изведнъж посърна от отчаяние и той бавно закрачи гологлав по пътя, като от време на време се обръщаше, за да хвърли изпълнен с мъка и страдание поглед на запад. Риол вървеше изплашен и мълчалив подир него; Жип завършваше шествието.

На къра вече се извиваха малки сухи вихрушки и сгъваха върховете на царевичните стъбла. Изтокът тънеше в ранна дрезгавина и дърветата тежко скърцаха, кланяйки се на обречените ниви.

— Риол — рече Жип, — ти, разбира се, ще избързаш да отидеш при Мери? Предай й, че съм загрижен за съдбата й не по-малко от моята. Всички ни грози смъртта.

Момъкът тъжно погледна брат си.

— Нея ще я отmine — уверено каза той. — Ние сме друго нещо. Може би заслужаваме наказание. Ама тя?

— Риол — каза бързо Жип, — знаеш ли, че ми е весело.

Риол избухна. Поведението на брат му му се струваше осъдително.

— Весели се — каза сдържано той и ускори крачка, тъй като връхлетелият порив на вятъра го блъсна в гърба. — Жал ми е за хората. Жип, какво ще стане с тях?

— Нищо особено. Ще откъсне някоя и друга глава, ще отнесе покривите.

— Жип! Безбожникo! — извика Енох, като се обърна и разтръска бела: — Ще ти пробия черепа, нищо, че си ми син! Какъв дявол се е вселил в тебе?

— Да бягаме! — простена Риол. — Да бягаме. Чувате ли, чувате ли?!

Далечно ревящо бучене обгърна земята. Енох се спря, краката му се подкосиха и затрепераха. Струваше му се, че хиляди влакове летят от всички точки на хоризонта към центъра, който беше той.

— Да бягаме! — подхвана Енох.

И тримата се втурнаха стремглаво към виждащия се недалеч покрив на фермата, запъхтени като уморени до смърт, пощурели коне.

II

Първият удар на циклона с вой и тътен се стовари върху земята, във въздуха се понесоха буци пръст, изтръгнати класове и град от прашоляк. Ревящата нощ заслепяваше, събаряше хората, биеше в лицето. Жип легна по очи на земята и известно време се опитваше да съобрази в каква посока е фермата. После нахлупи шапката си върху лицето и реши, че е по-добре и по-безопасно да остане тук, в полето, където няма стени и твърди предмети.

— Татко! Риол! — извика той и се опита да различи нещо.

Многогласният вой бясно заглуши думите му, сякаш това не беше човешки вик, а бръмченето на муха. Въртящият се мрак препускаше над гърба на Жип. Той стана, покорен от безумието на въздуха, и почувствува, че силната възбуда на организма го тласка да се движи, да вика, да прави нещо. Но в същия миг се стовари като прострелян в прахта и се завъртя като пумпал, пазейки инстинктивно лицето си. Немислимо беше да върви. Той легна напреки на пътя, като се задържаше ту с крака, ту с ръце, и същевременно вихрушката го премияташе към фермата.

Така изминаха няколко минути, после цялото тяло почна да го боли от раните и ударите по земята. От време на време си мислеше, че настъпва краят на света, всички са умрели и само той, Жип, още се бори с обезумелия въздух. Падна в една канавка и забеляза, че циклонът поотслабва. Може би това беше случайно, малко отлагане на трагедията, но вятърът духаше равно, със сила, която не заплашва пешеходеца със смърт или хвърчене във въздуха.

Жип се опита да стане и с усилие се задържа на крака. Вихрушката го тласкаше напред, не му даваше да спре. Той премина тичешком няколко сажена и силно удари лакътя си в нещо твърдо. Мигновено другата му ръка прегърна някакъв невидим предмет: беше стълб или дърво.

— Улицата — каза Жип, задъхан от вихрушката.

Сега най-мъчителното му желание беше да намери Мери жива или да легне до трупа ѝ. Жип продължи да тича и се блъсна в разрушени стени; непонятна, почти ликуваща ярост направляваше движенията му. Това беше временно безумие, възторг и ужас, но всичко, което ставаше наоколо, му се струваше отдавна чакано и, кой знае защо, неизбежно.

— Мери! — викаше той, като падаше и ставаше. — Мери! Риол!

III

Неочакваната катастрофа и обърканите чувства в сърцата на хората не им даде време да си спомнят впоследствие фактическата верига на събитията, защото всичко — земята и небето, и умът, потресен от безумието на стихията, се бяха слели в едно.

Мракът бледнееше. Целият дребосък, цялата земна смет от труда на хората, превърнали се в мръсен боклук, бяха се разнесли и очистиха въздуха, станал сега сив като лицето на болник в предсмъртния му час. Въздухът се сгъстяваше с предишната си сила над опустошената равнина и облаците, които не смогваха да следват вятъра, се разкъсваха като платна на въздушен кораб, гинещ по време на полет.

Жип прекрачи купчина греди; замъглените му очи се спряха върху лицето на Мери. Тя беше приклепнала, сгушена до оцелялата част на стената. Риол седеше до нея, притиснат до коленете на момичето като животно, което търси защита.

— Останки от хора, останки от имот! — изкрещя Жип, наведен над Риол. — Всичко пропадна, не е ли така, Мери? Всичко пропадна.

— Всичко пропадна! — отвърна като ехо девойката.

— Мери — продължи Жип, — да се махаме оттука! Аз съм пиян днес, пиян от въздуха и не зная чуваш ли ме, защото гласът ми е по-слаб от бурята! Напусни тоя мухльо Риол! Ще си построим нов дом на нова земя.

— Ти си луд! — каза Риол, дочул отделни думи на Жип. — Махай се!

— Мери — продължи Жип. — Не зная какво става с мен, но не се срамувам от братлето. Казвам ти пред него: обичах те, когато още не беше целувал ръцете ти!

— Жип! — каза тихо Мери и Жип почти притисна буза до устните ѝ, за да чуе какво казва момичето. — Жип, време ли е сега за кавги? Можем всички да умрем. Всички сме разорени, Жип.

Жип се опря до стената. Хрипкава, кротка въздишка се изтръгна от гърдите му; изранен, съсипан, с кървави синини по лицето, той

беше страшен. Но в душата му имаше странно тържество: изигран в любовта, този начумерен момък се радваше на разрушението. Разбираше, че към него е проявена несправедливост.

— Кволовци, Томасовци, Дрибовци и тям подобни! — крещеше той с ръка на устата. — Да, аз отдавна знаех, че е време всички тия негодници да бъдат наказани! Кой се смееше на погребението на Ранди? Кой ограби майката на Лем? Кой даде лъжливи показания за арендата на Бутс и измъкна с процеси всичките му парички? Кой докара до охтика Редж? Чуйте ме, вятърът раздаде правосъдие! Радвам се и още как се радвам, че смете всички!

Той продължаваше да беснее и да тропа с крака в такт с думите. Девойката плачеше. Риол измъкна револвера.

— Жип — каза той, — върви си. Ти си наш враг. Върви си или ще те застрелям. Днес няма братя — или приятели, или врагове. Върви си, чуваш ли!

— Жип! Риол! — възкликна Мери.

Нов тъмен облак каменен град, сухи клони и стъбла от царевица се стовари върху главите на тримата. Жип на свой ред измъкна револвера.

— Ако това е истина — изкрещя той, — то аз винаги съм бил ловък! Днес всичко може, Риол, защото нищо не остана и всички се превърнахме в зверове! Махай се от това момиче!

Мери стана бяла като вар.

— Убий и мене, Жип — каза тя.

— О-ох! — извика Жип. — Обичай мъртвец!

И той стреля в гърдите на Риол. Момъкът се обърна на място, затрепера и бавно падна ребром. В същия миг слабичката ръка на Мери с все сила удари Жип по лицето и той зави от ярост.

— Пусни ме, подлецо! — каза девойката.

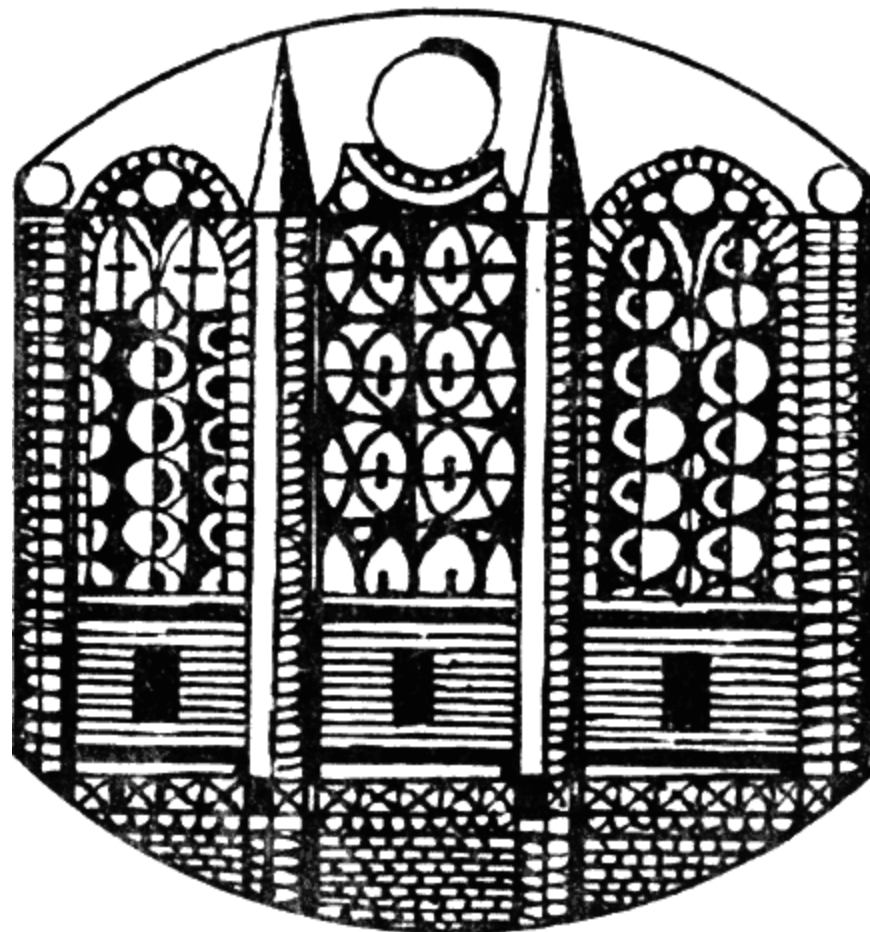
Но той вече разпъваше ръцете й, притегляйки я към себе си, изпаднал в ярост от кръвта, тътена на циклона и беззащитното моминско тяло. Неочаквано, като засилил се тапир, сразен от отровна стрела — вихрушката отслабна. Във въздуха още кръжаха слама, прах и клечки, но валяха като дъжд. Настана гнетяща тишина.

Жип потрепера и пусна момичето. Имаше чувството, че някой бе сложил ръка на рамото му. Внезапна слабост разлюля цялото му тяло и той избяга на пътя.

Видя ошмулените, стъпкани, обезобразени нивя, отнесените покриви, къщите, превърнати в развалини; покъщнината, разхвърляна в канавките, повалените дървета, самотните фигури на живите хора.

И току-що преживяното нахлу в душата му със скръбна жалба към небето, земята и хората.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.